

Instruks for Kystverket

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 1.7.2020

med virkning fra 1.7.2020

1. Innledning og formål

Instruksen er fastsatt av Samferdselsdepartementet den 1.7.2019 i medhold av Reglement for økonomistyring i staten § 3.

Denne instruksen erstatter *Instruks for Kystverkets arbeid med refusjonskrav knyttet til Forurensningsaksjoner* fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. oktober 2012, *Instruks for Kystverkets internasjonale møtevirksomhet* fastsatt av Samferdselsdepartementet 25. februar 2014, samt *Instruks om økonomistyring for Kystverket* fastsatt av Samferdselsdepartementet 20. april 2016.

Reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten gjelder i sin helhet, med mindre Kystverket har fått innvilget unntak. Denne instruksen inneholder tillegg og presiseringer til dette regelverket.

Formålet med instruksen er å klargjøre myndighet og ansvar mellom Samferdselsdepartementet og Kystverket.

2. Organisering

Kystverket er et forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet. Kystverket ledes av en kystdirektør. Kystdirektøren besikkes av Kongen i statsråd for seks år med mulig fornyelse av åremålet.

Kystverket skal i organiseringen sikre at forvaltningslovens krav til en uavhengig behandling i førsteinstans og i klageinstansen ivaretas.

3. Myndighets- og ansvarsavklaring

3.1. Samferdselsdepartementets overordnede ansvar

Samferdselsdepartementet har ansvar for etatsstyringen av Kystverket. Det innebærer å føre kontroll med at Kystverket driver effektivt og i samsvar med Stortingets forutsetninger og vedtak og departementets fastsatte mål og prioriteringer.

3.2. Kystverkets oppdrag

Kystverket skal legge til rette for sikker, miljøvennlig og effektiv ferdsel i farleder og i norske havområder, og hindre og begrense miljøskade ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.

Kystverket utøver sitt oppdrag gjennom tre roller: myndighetsorgan, fagorgan og som statlig utbygger, drifter og forvalter av maritim infrastruktur og maritime tjenester og statlige beredskapsressurser.

3.3. Kystverkets myndighet

Kystverket skal utøve myndighet og utføre tilsyn etter reglene i havne- og farvannsloven, deler av forurensningsloven og svalbardmiljøloven. Kystverket skal også medvirke i planprosesser etter plan- og bygningsloven.

3.4. Kystverkets ansvar

Kystverket har sektoransvar for å følge opp nasjonale og internasjonale oppgaver som omhandler kystforvaltning og sjøsikkerhet, og et sektorovergripende ansvar for beredskap mot akutt forurensning. Kystverket skal som transportetat, i samspill med de øvrige transportvirksomhetene, tilrettelegge for effektiv sjøtransport, velfungerende havner og bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål i sektoren.

Blant Kystverkets viktigste oppgaver er:

- Utbedringer i farvannet
- Utvikling og vedlikehold av navigasjonsinfrastruktur
- Drift og utvikling av sjøtrafikksentraltjenester
- Drift og forvaltning av losordningen
- Drift og utvikling av meldingstjenester, navigasjonsvarsel
- Drift og utvikling av maritim trafikkovervåkning
- Å hindre eller avgrense miljøskade som følge av akutt forurensning i norske havområder eller på norsk territorium
- Forvaltning av statens slepeberedskap

Hensynet til fremkommelighet, transportsikkerhet og klima- og miljø skal ligge til grunn for Kystverkets virksomhet.

Kystverket skal følge opp plan for gjennomføring av utbedringer i farvannet slik det er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen og Nasjonal transportplan (NTP). Kystverket skal komme tidlig inn og være aktiv i lokale og regionale planprosesser for å bidra til gode løsninger for sjøtransporten.

Kystverket skal forvalte tilskuddsordninger innen sitt ansvarsområde.

Kystverket skal sørge for at navigasjonsinfrastrukturen leverer korrekt og stabil navigasjonsveiledning til brukerne. Drift, vedlikehold og fornying av navigasjonsinnretninger og modernisering av navigasjonsinfrastrukturen skal prioriteres med utgangspunkt i risikovurderinger.

Kystverket skal sørge for at den maritime trafikkovervåkingen gir et tilfredsstillende situasjonsbilde av skipstrafikken langs norskekysten og i norske havområder.

Kystverket skal sørge for en effektiv håndtering av akutte forurensningshendelser, og at statens beredskap mot akutt forurensning er tilpasset det til enhver tid gjeldende risikobildet.

Kystverket skal bidra til å utvikle og ta i bruk ny teknologi og nye løsninger som bidrar til å effektivisere Kystverket og som bidrar til bedre tjenester til brukerne. Videre skal Kystverket legge til rette for bruk av ny teknologi i sjøtransportsektoren.

Kystverket skal bidra til utvikling av intelligente transportsystemer med sikte på å styrke sjøsikkerheten og bedre effektiviteten i sjøtransporten.

Kystverkets deltakelse i internasjonalt arbeid skal rettes inn mot å ivareta sjøsikkerheten og fremkommeligheten for all trafikk i farvannene, samt ivareta beredskapen mot akutt forurensning. I tillegg til EØS-arbeidet skal Kystverket prioritere arbeid i FNs sjøfartsorganisasjon IMO og den internasjonale fyr- og merkeorganisasjonen IALA. Kystverkets oppgaver i internasjonale fora vil primært være å ivareta egen sektors ansvarsområde som eksperter/spesialister i møter hvor fagkunnskap er viktig.

Kystverket skal ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag for sitt arbeid med fremkommelighet, sjøsikkerhet, klima og miljø samt beredskap mot akutt forurensning, og skal utarbeide nærmere analyser ved behov. Kystverket skal sørge for å ha tilgang til egnet datagrunnlag for analyser innen alle sine ansvarsområder, og skal ha kompetanse til å utarbeide kunnskapsgrunnlag og analyser eller innhente disse eksternt ved behov.

Kystverket skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til å nå Norges klimamål og internasjonale klimaforpliktelser. Etaten skal også ivareta naturmangfoldet og redusere negativ miljøpåvirkning fra egen virksomhet.

Kystverket har ansvar for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap på sitt område, herunder IKT-sikkerhet. Dette innebærer bl.a. ansvar for å ha en tilfredsstillende beredskapsorganisasjon, krise- og beredskapsplaner og forberede og gjennomføre tiltak for å ta vare på og beskytte kritisk infrastruktur. Kystverket må også sørge for at infrastrukturen er robust mot klimaendringer. Kystverket er en del av, og skal bidra i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret. Dette innebærer å bidra til utvikling av regelverk, ansvars- og rolleavklaringer, og delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor Kystverket har en rolle.

Kystverket skal forberede saker for Samferdselsdepartementet, herunder i arbeidet med statsbudsjettet, lov- og forskriftssaker, nasjonal transportplan, EØS-saker og andre saker. Dette gjelder i saker som skal legges fram for Kongen eller Stortinget, avgjøres av departementet eller der departementet ellers ber om det. Departementet fastsetter nærmere krav og frister for innspillene.

Kystverket skal orientere Samferdselsdepartementet om viktige saker som berører etatens ansvarsområde, samt ta saker opp på eget initiativ.

Kystverket har ansvar for å gjennomføre forskning og utredning innenfor etatens ansvarsområder.

Kystverket skal på anmodning bistå Statens havarikommisjon for transport. Videre skal Kystverket følge opp relevante sikkerhetstilrådninger fra Statens havarikommisjon for transport.

Kystverket skal i nødvendig utstrekning samarbeide med andre offentlige myndigheter, virksomheter og bransje- og brukerorganisasjoner der dette kan gi en gevinst innenfor Kystverkets ansvarsområde.

BarentsWatch skal bidra til at norske hav- og kystområder brukes og forvaltes på en effektiv, bærekraftig og godt koordinert måte. Kystverket skal etablere, drifte og videreutvikle digitale tjenester i BarentsWatch som gir offentligheten tilgang til oppdatert og pålitelig informasjon om norske hav- og kystområder. BarentsWatch skal også gi offentlige etater med ansvar i norske hav- og kystområder driftssikre verktøy for effektiv samhandling.

Kystverkets virksomhet skal utøves innenfor gjeldende lover og regler. Saker skal behandles i samsvar med god forvaltningsskikk og de regler som gjelder for saksbehandlingen i offentlig sektor.

Tilsyn med kommunene skal utføres i tråd med kommunelovens §§ 30-6 og 30-7. Kystverket skal innen 1. desember hvert år underrette fylkesmannen om planlagte tilsyn for kommende år og benytte den nasjonale tilsynskalenderen som driftes av Fylkesmennenes fellesadministrasjon.

4. Styringsdialogen

Forutsetninger og krav som Samferdselsdepartementet stiller til Kystverket skal gå fram av den formelle styringsdialogen, dvs. i styringsdokumenter, etatsstyringsmøter e.l. Styringsdialogen skal dokumenteres.

Følgende dokumenter er en del av styringsdialogen:

- instruks for Kystverket
- årlig tildelingsbrev
- eventuelle supplerende tildelingsbrev ved endringer i vedtatte bevilgninger eller forutsetningene for disse i budsjettåret, eller ved skriftlige oppdrag i budsjettåret
- referater fra etatsstyringsmøter og eventuelt andre møter som inngår i styringsdialogen

- rapportering fra virksomheten, herunder tertial- og årsrapport
- rapportering til statsregnskapet

Det holdes fire etatsstyringsmøter mellom Samferdselsdepartementet og Kystverket i løpet av året. Tidspunktet for etatsstyringsmøtene vil fremgå av tildelingsbrevet.

I tillegg til dette vil det innenfor rammen av styringsdialogen holdes møter av faglig karakter mellom departementet og Kystverket. Ev. styringssignaler i disse møtene skal gis skriftlig i etterkant av møtet, normalt i et supplerende tildelingsbrev.

4.1. Rapportering

Årsrapport

Kystverket skal utarbeide en årsrapport. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av etatens resultater og utarbeides etter fastsatt mal og i henhold til de krav som Samferdselsdepartementet har fastsatt i tildelingsbrevet med vedlegg og i eventuelle supplerende tildelingsbrev. Rapporten sendes til Samferdselsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen innen fristen gitt i tildelingsbrevet.

Årsrapporten og Riksrevisjonens revisjonsberetning skal publiseres på Kystverkets nettsider innen 1. mai. Før publisering skal årsrapporten ha vært behandlet i etatsstyringsdialogen. Dersom den ikke foreligger innen 1. mai, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

Tertialrapporter

Krav til innholdet i tertialrapportene for budsjettåret går fram av tildelingsbrevet.

Årsregnskap

Kystverket skal ved årets slutt utarbeide og avlegge et årsregnskap med noter i tråd med pkt. 3.4 bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Samferdselsdepartementet.

Årsregnskapet skal gi et dekkende bilde av Kystverkets disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Det inngår som en del av årsrapporten.

Rapportering til statsregnskapet

Kystverket skal rapportere til statsregnskapet i henhold til pkt. 3.4 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

Annen rapportering

I tillegg til den periodiske rapporteringen skal Kystverket gjennom året på eget initiativ informere om vesentlige avvik fra vedtatte planer eller tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev og om viktige saker som berører virksomhetens ansvarsområde straks virksomheten får kjennskap til dette. Videre skal virksomheten foreslå mulige korrigerende tiltak.

5. Krav til den interne styringen av Kystverket

5.1. Kystdirektørens myndighet og ansvar i den interne styringen

Kystdirektøren har ansvaret for den interne styringen av virksomheten, herunder at økonomiforvaltningen i virksomheten blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte og i samsvar med de krav som stilles av overordnet myndighet og i bestemmelser om økonomistyring i staten.

Kystdirektøren skal:

- påse at Kystverket drives effektivt i samsvar med lover, regler og god forvaltningsskikk ellers, samt i henhold til de krav som fastsettes i styringsdialogen med Samferdselsdepartementet
- påse at nasjonale føringer og oppgaver på aktuelle områder følges opp
- sikre et effektivt styringssystem og tydelige styringslinjer
- sørge for en brukerorientert forvaltning
- sørge for god kvalitet på de saker som legges fram for Samferdselsdepartementet.

Kystdirektøren har ansvaret for at det fins dokumenterbare systemer for internkontroll og risikostyring og at det gjennomføres evalueringer om egen effektivitet, måloppnåelse og resultater. Videre har kystdirektøren ansvar for at etatens organisasjon, arbeidsmiljø og personalpolitikk er tjenlig og at kapasitet og kompetanse er tilpasset oppgavene og utnyttet effektivt, herunder fordele ressurser, oppgaver og ansvar mellom driftsenhetene.

For øvrig vises det til de generelle føringene for stillingen som kystdirektør som er gjengitt i direktørens lederlønnskontrakt.

5.2. Styringssystem

Kystverket skal ha et styringssystem som ivaretar krav som Samferdselsdepartementet setter for å kunne ha en overordnet kontroll og oppfølging av virksomheten. Videre må virksomheten innrette sine systemer slik at de tilfredsstillende egne styringsbehov. Virksomheten skal ha et gjennomgående planleggings-, oppfølgings- og rapporteringssystem.

5.3. Planlegging, gjennomføring og oppfølging

Kystverket skal planlegge og utarbeide strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart og dokumentere gjennom interne styringsdokumenter. Kystdirektøren har ansvaret for at mål og resultatkrav fastsatt i tildelingsbrev og andre vedtak og interne styringsdokumenter følges opp og formaliseres, og at dette gjennomføres innenfor rammen av tildelte ressurser.

5.4. Internt disponeringsskriv

På grunnlag av tildelingsbrev og eventuelt supplerende tildelingsbrev fra Samferdselsdepartementet stiller kystdirektøren de tildelte midlene til disposisjon for driftsenheter innenfor virksomheten. Tildeling skal skje skriftlig.

5.5. Internkontroll

Kystverket skal etablere internkontroll for å forhindre styringssvikt, herunder å forebygge og avdekke tilsiktede handlinger utført i strid med gjeldende lover og regler. Kystdirektøren har ansvaret for å påse at internkontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet, og at den fungerer på en tilfredsstillende måte og kan dokumenteres. For å kunne utøve nødvendig internkontroll skal virksomhetens ledelse som en del av styringssystemet, etablere systemer, rutiner, metoder og tiltak, for å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler i systemer og rutiner i henhold til pkt. 2.4 i bestemmelsene om økonomistyring i staten.

5.6. Risikostyring

Kystverket skal gjennom styringsdialogen med Samferdselsdepartementet synliggjøre hvilken usikkerhet som er knyttet til de mål og resultater som etaten er ansvarlig for, og redegjøre for hvordan usikkerheten blir håndtert og styrt. Etaten skal anbefale og iverksette tiltak for å håndtere risiko knyttet til mål- og resultatoppnåelsen.

Nærmere krav til risikostyring fremgår av tildelingsbrevet.

5.7. Evaluering

Kystverket skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter, jf. pkt. 2.6 i bestemmelser om økonomistyring i staten. Departementet kan også be virksomheten gjennomføre evalueringer. Slike oppdrag skal som hovedregel gis i tildelingsbrevet og på forhånd være drøftet mellom Kystverket og Samferdselsdepartementet.

6. Økonomisystem og regnskapsføring

6.1. Økonomisystem og behandling av inntekter og utgifter

Kystverket skal innrette regnskapsføringen og økonomistyringen slik at den er i samsvar med kravene i reglement for økonomistyring i staten og bestemmelsene i økonomistyring i staten. Avgjørelser, fullmakter og organisering av arbeidet skal være dokumentert.

Virksomheten skal ha systemer og rutiner som sikrer at inntekter, utgifter, anskaffelser, tilskudd, lønn og lønnsopplysningspliktige ytelser blir håndtert i samsvar med gjeldende lover, regler og avtaler, og at inntekter og utgifter følges opp i forhold til budsjett og fastsatte planer.

Før utbetaling skal finne sted, skal utgifter være attestert. Videre skal alle disposisjoner som medfører økonomiske forpliktelser for virksomheten, bekreftes av en tilsatt som har budsjettmyndighet.

Kystdirektøren kan delegere sin budsjettmyndighet helt eller delvis til tilsatte på lavere nivåer. Delegert budsjettmyndighet kan delegeres videre. Slik delegering skal være skriftlig. Virksomheten skal ha rutiner for oppfølging av delegert

budsjettdisponeringsmyndighet. Den som har budsjettdisponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.

Kystverket skal ha systemer og rutiner som sikrer at inntektskrav blir juridisk bindende, og at krav blir fastsatt, utstedt og innbetalt med riktig beløp innen tidsfrist, samt følge opp krav som ikke er betalt ved forfall.

Alle saker om ettergivelse av krav der det ikke foreligger hjemmel i lov eller plenarvedtak, skal forelegges Samferdselsdepartementet som legger saken frem for Finansdepartementet.

6.2. Lønn og lønnsopplysningspliktige ytelser

Virksomheten skal etablere systemer og rutiner som sikrer at lønn og andre lønnsopplysningspliktige ytelser blir korrekt registrert, beregnet, bokført, utbetalt og rapportert.

6.3. Kjøp av varer og tjenester og bygg- og anleggsarbeider

Anskaffelser skal skje i henhold til gjeldende anskaffelsesregelverk. Kystverket skal etablere systemer og rutiner som sikrer at anskaffelse av varer og tjenester, samt kontrahering av bygg- og anleggsarbeider, skjer på en effektiv og forsvarlig måte.

For investeringer skal det gjennomføres ekstern kvalitetssikring i tråd med den til hver tid gjeldende kvalitetssikringsordning fastsatt av Finansdepartementet.

6.4. Regnskapsføring

Regnskapsføringen omfatter bokføring og pliktig regnskapsrapportering. Virksomhetens ledelse skal sikre at den pliktige regnskapsrapporteringen er i samsvar med de krav som er satt i pkt. 3.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

Kystverket skal føre regnskapet etter periodiseringsprinsippet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

6.5. Kontoplan

Kystverket skal bokføre på artskonto i standard kontoplan fastsatt av Finansdepartementet i R-102, og slik det fremgår av Bestemmelsene 3.3.3.

6.6. Tilskuddsordninger

Kystverket skal ha rutiner for forvaltning av tilskuddsordninger som virksomheten har ansvaret for.